

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده آبی پروری آبهای داخلی کشور

عنوان:

**شناسایی ماهیان و بررسی رژیم غذایی
آنها در دریاچه نور استان اردبیل**

مجری:

مهدی مرادی چافی

شماره ثبت

۵۹۰۶۶

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور - پژوهشکده آبی پروری (آبهای داخلی)

عنوان طرح / پروژه: شناسایی ماهیان و بررسی رژیم غذایی آنها در دریاچه نور استان اردبیل
کد مصوب: ۹۵۰۹۷۴-۹۴۰۱۴-۶۳-۱۲-۷۳-۱۲۴

نام و نام خانوادگی نگارنده / نگارندگان: مهدی مرادی چافی

نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه ها و طرحهای ملی و مشترک دارد): -

نام و نام خانوادگی مجری: مهدی مرادی چافی

نام و نام خانوادگی همکار(ان): علی اصغر خانی پور، کیوان عباسی رنجیر، جلیل سبک آرا، مرضیه مکارمی،

سپیده خطیب حقیقی، سیدحجت خداپرست، فرزین شیخ حسنی، مالک محمدی ها، فریبا مددی داودخانی،

مرتضی نیک پور محمود آباد، اسمعیل یوسف زاد

نام و نام خانوادگی مشاور (ان): محمد صیاد بورانی

نام و نام خانوادگی ناظر(ان): -

محل اجرا: استان گیلان

تاریخ شروع: ۱۳۹۵/۰۱/۰۱

مدت اجرا: ۲ سال و ۳ ماه

ناشر: موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور

تاریخ انتشار: سال ۱۳۹۹

حق چاپ برای مؤلف محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی ها و نمودارها با ذکر مأخذ
بلامانع است.

«سوابق طرح یا پروژه و مجری مسئول / مجری»

طرح/پروژه: شناسایی ماهیان و بررسی رژیم غذایی آنها در دریاچه
نور استان اردبیل

کد مصوب: ۹۵۰۹۷۴-۹۴۰۱۴-۰۶۳-۱۲-۷۳-۱۲۴

شماره ثبت (فروست): ۵۹۰۶۶ تاریخ: ۱۳۹۹/۱۲/۲

با مسئولیت اجرایی جناب آقای مهدی مرادی چافی دارای مدرک
تحصیلی کارشناسی ارشد در رشته شیلات می باشد.

پروژه توسط داوران منتخب بخش بیولوژی و ارزیابی ذخایر آبزیان

در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۸ مورد ارزیابی و با رتبه خوب تأیید گردید.

در زمان اجرای پروژه، مجری در:

ستاد پژوهشکده مرکز ایستگاه

با سمت محقق غیر هیأت علمی در پژوهشکده آبی پروری آبهای

داخلی - بندر انزلی مشغول بوده است.

صفحه	عنوان
۱	چکیده
۲	۱-مقدمه
۴	۱-۱- فرضیات
۵	۲- مواد و روش
۹	۳- نتایج
۹	۳-۱- مشخصات ماهیان صید شده در فصل بهار
۱۴	۳-۲- مشخصات ماهیان صید شده در فصل تابستان
۱۸	۳-۳- مشخصات ماهیان صید شده در فصل پاییز
۲۱	۳-۴- بررسی های آماری
۲۳	۳-۵- نتایج بررسی فیتوپلانکتون و زئوپلانکتون های آب ، موجودات کفزی دریاچه نئور
۲۳	۳-۵-۱- فیتوپلانکتون های آب دریاچه
۲۳	۳-۵-۲- زئوپلانکتونهای آب دریاچه
۲۴	۳-۵-۳- بررسی موجودات کفزی دریاچه
۲۵	۴- بحث
۳۰	۵- نتیجه گیری نهایی
۳۲	منابع
۳۵	پیوست
۳۸	چکیده انگلیسی

چکیده

طی سالیان اخیر تغییرات وسیع اکولوژیک در دریاچه نئور اردبیل به وجود آمد و گونه ماهی مهاجم کاراس *Carassius gibelio* غالب گردید. در راستای کنترل جمعیت این گونه، وضعیت بیولوژی آن در سال ۱۳۹۵ در دریاچه نئور مورد بررسی قرار گرفت. ماهیان با استفاده از ادوات صید تور گوشگیر ثابت و تورپره ساحلی صید شدند. نمونه ها پس از ثبت مشخصات ظاهری وزن بدن، طول کل و جنسیت، کالبدشکافی و محتویات روده ای آنها در آزمایشگاه شناسایی و شمارش شدند. تنها گونه شناسایی شده ماهیان، ماهی کاراس *Carassius gibelio* بود. ماهیانی که در فصول بهار، تابستان و پاییز مورد بررسی تغذیه ای قرار گرفتند، بترتیب دارای میانگین وزنی $36/25 \pm 59/76$ ، $42/85 \pm 54/72$ و $26/32 \pm 102/66$ گرم، میانگین طولی $36/51 \pm 146/20$ ، $38/20 \pm 2/82$ و $133/40 \pm 174/41$ میلی متر داشتند. از لحاظ طول نسبی روده ماهیان، میانگین بترتیب $0/28 \pm 2/82$ ، $0/34 \pm 2/88$ و $3/19 \pm 0/34$ ، میانگین ضریب چاقی $0/28 \pm 1/67$ ، $0/16 \pm 1/85$ و $0/15 \pm 1/90$ و میانگین شدت تغذیه ماهیان $136/91 \pm 250/34$ ، $64/11 \pm 165/11$ و $163/45 \pm 86/99$ در فصول بهار تا پاییز متغیر بود. این ماهی در دریاچه نئور بیشتر از Detritus تغذیه می کند. از لحاظ تغذیه از فیتوپلانکتون ها، از ۴ تا ۶ شاخه فیتوپلانکتونی مصرف کرده که بیشترین میزان در فصول مختلف از شاخه Ochrophyta یا Diatoms بود. همچنین از ۳۶ تا ۴۴ جنس فیتوپلانکتونی تغذیه کرده جنس *Synedra* غالب بود. از لحاظ تغذیه زئوپلانکتونی از ۲ تا ۴ شاخه زئوپلانکتونی مصرف کرده که بیشترین میزان از شاخه Rotifera بود. به علاوه از ۲ تا ۱۰ جنس زئوپلانکتونی تغذیه کرده، جنس غالب *Rotaria* بود. تنها ماهی موجود در دریاچه نئور، کاراس بوده که بیشتر از Detritus تغذیه نمود. همچنین از پلانکتون های دریاچه نیز استفاده کرده و تنها در فصل تابستان به تعداد اندک از کفزیان تغذیه کرد.

کلمات کلیدی: ماهی کاراس، رژیم غذایی، دریاچه نئور، اردبیل، ایران